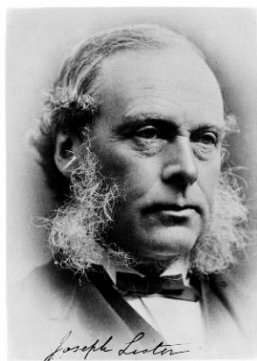

Handhygienens historia

Dr. Semmelweis

Dr Ignaz Semmelweis började under mitten av 1800-talet förstå att våra händer spred smitta. Han undersökte olika förlossningsavdelningar och insåg att dödsantalet på den avdelning där läkarkandidater tjänstgjorde var 16 %. På avdelningen där barnmorskorna arbetade var det 2 % som avled. Hos de kvinnor som födde hemma var siffran ännu lägre. Han kom fram till att läkarstudenterna fick smitta med sig från obduktionssalarna. Den bakterie som Semmelweis hade upptäckt visade sig vara Grupp A Streptokocker (GAS), en bakterie som han själv sedan dog av.

Dr. Lister

Dr Joseph Lister var kirurg på 1800-talet och han tyckte dödligheten var för hög under operationer då den låg på 60 %. Under denna tid var kokning den metod som användes för att rengöra saker och ting, men det var svårt att genomföra vid operationer. Han provade istället att använda karbolsyra, ett medel som bland annat användes för att minska lukten i avloppsbrunnar. Han började med att ha karbolsyra på själva benbrotten under operationerna. Han hade det sedan på kirurgens händer och även på instrumenten som användes under operationerna. Till sist minskade dödligheten till endast 15 %.

Digerdöden

Under det stora pestutbrottet under 1300-talet dog var tredje människa i Europa. Under denna tid började man sätta vissa fartyg i karantän då man insåg att smitta nog kunde spridas vidare via handelsvarorna som fraktades på fartygen.

Florence Nightingale

Krimkriget

Under Krimkriget i mitten av 1800-talet gjorde den brittiska sjuksköterskan Florence Nightingale stora förändringar i omhändertagandet av de skadade soldaterna. Dödligheten bland soldaterna var i början av år 1855 så hög som 42,7 %. Tack vare Florences förändringar hade siffran, redan i mitten av året, sjunkit till 2,2 %. Dessa enastående förändringar spreds sig sedan till London och övriga Europa. Florence skrev ner sina upptäckter och det resulterade i boken "Notes on Nursing". Florence började även att utbilda sjuksköterskor.

De förändringar som Florence gjorde var bland annat angående:

- Ventilation och uppvärmning
- Undvikande av högt ljud
- Varierad kost, sysselsättning och omgivning
- Intag och val av föda
- Hälsosamma hus
- Rena och torra sängkläder
- Rena rum och väggar
- Personlig renlighet
- Observation av de sjuka

Visste du att?

... bakterierna har funnits mycket längre än vi människor på jorden. Jorden har existerat i ungefär 4,6 miljarder år. Bakterieliknande celler har hittas som är 3,8 miljarder år medan människoliknande varelser endast funnits i 4 miljoner år. Bakterierna har alltså haft mycket längre tid på sig att anpassa sig efter de förändringar som skett på vår jord.

... virus och bakterier upptäcktes under senare delen av 1800-talet. Detta tack vare att mikroskoperna utvecklades mycket och förutsättningarna för att se de små mikroorganismerna blev mycket bättre.

... i början ville man inte tro de forskare som kom fram till att läkarnas händer kunde vara orena. Detta eftersom läkarna under den tiden ansågs som mycket fina och förnäma personer, att deras händer kunde göra folk sjuka var otänkbart. Med anledning av detta fick t.ex. Dr Lister inte den berömmelse han förtjänade under sin levnadstid.

... svampar hittade man först eftersom de är mycket större än bakterier och ännu större än virus.

... vår livsstil påverkar bakteriernas framfart på jorden. T.ex. visste vi inte om bakterien Listeria förrän vi började använda kylskåp och bakterierna fick möjlighet att utnyttja sin förmåga att växa i kyla.

Visste du att?

... under en nagel rymms
det lika många bakterier
som invånare i Sverige

... under en ring rymms
lika många bakterier som
antalet invånare i Europa

... i ett trasigt nagelband
rymms lika många bakterier
som jordens befolkning

